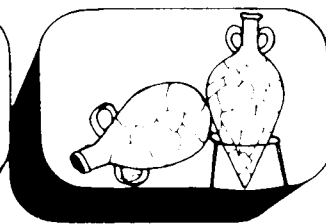

חדשות מן העבר

ליקט והביא לדפוס: שלמה דורי, מוזיאון וארכיון הרפת, יפעת

נמשך 11 שנה – כך נפרצה החומה.
הרפת והרפתנית של אז (נחמה וינר): כבוד מיוחד היה לעבוד ברפת. לחברה חדשה כמוני, שעדיין לא נתקבלה לחברות, לא נתנו להיכנס להיכל זה. אך אני, כבת כפר רציתי לעבוד ברפת וברפת תמיד חסרו עובדות. לכן, סידרו אותי לרפת. קיבלתי פרה, שנתנה 1.5 ליטר חלב ליום. פרה זו חלבתי 3 פעמים ביום. בזמן הנותר הייתי מסננת את החלב. הכדים עמדו במרכז הרפת וכל דלי חלב היינו מסנונות דרך פיסת בד מיוחדת. הרפתניות היו מבצעות כל עבודה. טיפלו בעגלות וגם בעופות (הלול והרפת היו באותו תחום), חילקו אוכל וחציר באיבוסים, רק את הירק חילקו בחורים. הכנת תערובת היתה משימה בפני עצמה. למחסן היינו גוררות שקים כבדים של 80 ק"ג סובין, חרובים ושעורה, מערמות אותם לערימה ובאתים מערבבות הכל לתערובת אחת. בשעה 7.00 בבקר היינו באות לרפת, מחלקות אוכל באיבוסים, מרפדות קש למרבץ הפרות ומכניסות אותן, קושרות ומנקות במגרדת ברזל ומברשת. אבל, לפעמים, כאשר היה צריך לפנות את הזבל מדירי העגלות, לא נותר לנו זמן לניקוי הפרות. משעה 8.00 עד 1.00 היינו חולבות. לאחר החליבה הוצאנו את הפרות לחצר, מטאטאות את המעבר ברפת ומפזרות סיד.

היו אומרים, שזה נחוץ לחיטוי, אבל אני חושבת, שזה היה יותר ליופי. כך נמשכה העבודה עד 12.30 בערך ורק אז היינו מתקלחות והולכות לאכול ולנוח עד 16.00. – ושוב לרפת. בקיץ חזרנו הביתה עם דמדומי השקיעה. אבל בחורף? השומר היה מעיר אותנו בשעה 12.00–

בחוברת "טעם ראשונים", אשר הופיעה לרגל יובל השבעים של דגניה א', מצאתי מספר רשימות, אשר מתארות בצורה נפלאה את האווירה והתנאים בהם עבדו הרפתנים בימים ההם.

שיווק חלב (עשור ראשון): היה עודף קטן של חלב וצריך היה למכור אותו. צבי תמרי לקח חמור והעמיס את מעט החלב שהיה בפח על צידו האחד של החמור ומצידו השני, לשיווי משקל, העמיס אבנים ונסע לטבריה. אך בבואו לא מצא קונים, כי הנשים בטבריה היו רגילות לצאת לרחוב ולקנות חלב עזים מערבי, שהיה חולב בנוכחותן, וכך החזיר את מעט החלב הביתה.

הרפת מונופול של צעירות (מנחם וקס): מרים ברץ לא הסכימה, שבחורים יעבדו ברפת. הכניסה לבחורים היתה אסורה איסור מוחלט. הדבר נשמר עד לנסיעתה של מרים לארה"ב. באותו זמן פרצה ברפת מחלת הפה והטלפיים. החליבה גרמה כאבים לפרות ולחברות היה קשה להשתלט עליהן. נחוצה היתה עזרתו של בחור. כך נכנסתי לרפת. עבודתי היתה חשובה והחברות נהנו מעזרתי. המשא הוקל מעליהן. גם לאחר שהמחלה חלפה המשכתי לעבוד ברפת. לא הייתי מיותר. כאשר חזרה מרים לדגניה, היו צעדיה הראשונים, כמובן, לרפת ואני יושב באותה שעה בקצה השני של הרפת וחולב וחושב בלבי: "נו, עכשיו יהיה סופך". מרים התנהלה לאיטה, סקרה כל פרה, קשרה שיחה עם כל חולבת ובסופו של דבר הגיעה אלי. ראתה אותי, פקחה זוג עיניים והפטירה באירוניה: "נו, נראה אותך חולב". נראה" הזה

הזאת היו מכינים במטבח גבינה וחמאה לחברים. את הפרות כינו בשמות לפי רצון הילדים: "דבורקה", "דמשקאית", "אצילה". היתה שושלת שלמה של "הדסקות", גם הן דמשקאיות פראיות מאד. עבדנו בכל השבתות, רק מאוחר יותר חלה התקדמות תמורת העבודה בשבתות וקיבלנו יום חופשי באמצע השבוע. לעתים היינו נרדמות מתחת לפרה מרוב עייפות ומעירות אחת את חברתה. "להיות רפתנית" היה מעמד מכובד. לא הייתי מוכנה לעזוב את הרפת, אף כי גם במטבח הרגשתי את עצמי חשובה.

1.00 בלילה. קרה לעתים קרובות, שהיינו נרדמות שוב מרוב עייפות. את חליבת הלילה גמרנו בשעה 4.00 לפנות בקר וב-7.00 שוב לרפת וחוזר חלילה. אותו סידור היה קיים גם לאמהות של תינוקות, העובדות ברפת. מי חשב אז על קושי בעבודה?! רבקה ליס היתה יושבת מתחת לפרה וחורזת חרוזים עליונים ובשעת ארוחת בוקר היתה קוראת באזנינו את החרוזים הטריים. עליזה נול שיעשעה את כולנו בחקותה את החברים ואנחנו היינו צוחקות בלי סוף. ביום שישי אחה"צ לא שלחו את החלב ל"תנובה", ואז היינו מפרידות את השמנת בספרטור, שעמד במחלבה על יד הרפת. מהחלב הזה והשמנת

צ.ח.ת. אפיליקים
FULLWOOD

★ מכוני חליבה מושלמים לקו וצנצנת לבקר וגם לצאן

★ AFIMILIK – מערכות ממוחשבות לניהול חליבה

חדש !!!

★ תוכנה בעברית למערכת אפिमיליק

★ צנרת חליבה ופעימה מסליקון עמיד יותר, הגייני יותר.

★ כד לחליבת 1/4 חריג.

המשביר המרכזי

דרך השלום 2, תל אביב. המחלקה למערכות משקיות, טל. 03-335100